

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И
НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ**

За период од 01.01.2010. - 31.12.2010. године

Београд, фебруар 2011. године

САДРЖАЈ

1) Увод.....	3
2) Финансирање.....	5
3) Развијање организационог и оперативног функционисања Агенције	6
4) Припрема и доношење подзаконских прописа.....	8
5) Послови у области заштите од зрачења.....	10
6) Послови у области нуклеарне сигурности и управљања радиоактивним отпадом.....	10
7) Сарадња са Канцеларијом за Европске интеграције.....	11
8) Међународна сарадња	11
9) Успостављање услова за спровођење међународних конвенција и уговора	13
10) Остале активности Агенције	13

1) Увод

Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту Агенција) основана је Одлуком Владе од 18. децембра 2009. године („Службени гласник РС”, број 76/09) на основу одредби из члана 5. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09), члана 43. став 1. Закона о влади („Службени гласник РС“, бр. 55/2005, 71/05- исправка, 101/07,65/08) и члана 9. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05 и 81/05).

Агенција је основана ради обезбеђивања услова за квалитетно и ефикасно спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности при обављању радијационих делатности и нуклеарних активности као самостална регулаторна организација која врши јавна овлашћења у складу са законом. На оснивање, правни положај и финансирање Агенције примењују се одредбе закона којим се уређују јавне агенције.

Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности (у даљем тексту Закон) утврђен је спектар надлежности Агенције на пословима спровођења мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности (члан 6. Закона), а једно од најважнијих овлашћења од значаја за спровођење Закона је доношење подзаконских прописа (правилници, програми, упутства) којима ће се омогућити потпуна примена Закона од стране институција које обављају радијационе и нуклеарне делатности односно послове заштите од зрачења.

Послови Агенције. Агенција је надлежна да:

- 1) доноси подзаконске прописе за спровођење закона којим се уређује заштита од јонизујућих зрачења и нуклеарна сигурност;
- 2) доноси Програм систематског испитивања радиоактивности у животној средини;
- 3) доноси Програм за допунско обучавање и оспособљавање професионално изложених лица и лица одговорних за заштиту од јонизујућих зрачења;
- 4) доноси Програм за правовремену најаву акцидента;

- 5) припрема предлог Програма радијационе сигурности и безбедности, Програма нуклеарне сигурности и безбедности и Програма управљања радиоактивним отпадом;
- 6) припрема предлог Плана за деловање у случају акцидента;
- 7) израђује упутства и процедуре потребне за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности;
- 8) издаје, продужава и одузима лиценце за обављање радијационе делатности и нуклеарне активности;
- 9) издаје и одузима дозволе за промет радиоактивних и нуклеарних материјала;
- 10) издаје, продужава и одузима решења правним лицима или предузетницима за обављање послова заштите од јонизујућих зрачења, радијационе делатности или нуклеарне активности;
- 11) издаје потврде о евидентирању извора јонизујућих зрачења;
- 12) издаје сертификате одговорним лицима за заштиту од јонизујућих зрачења;
- 13) прописује висину накнаде за издавање лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата;
- 14) води регистар пријава и издатих лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата;
- 15) води централне евиденције о нуклеарним објектима, нуклеарним материјалима и радиоактивном отпаду и контрола евиденција које воде корисници;
- 16) формира и одржава базе података (централни регистар) о изворима јонизујућих зрачења и корисницима тих извора, професионално изложеним лицима, као и о другим подацима од значаја за заштиту од јонизујућих зрачења, радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- 17) прати обим и промену нивоа радиоактивности и оцењује њен утицај на становништво и животну средину и с тим у вези налагање спровођења потребних мера и праћење њиховог извршавања;
- 18) објављује годишњи извештај о нивоу излагања становништва јонизујућим зрачењима у Републици Србији;
- 19) врши контролу испуњености услова на основу којих су издате лиценце, дозволе и решења из става 1. подтач. 8), 9) и 10) ове тачке;
- 20) обезбеђује јавност у раду на спровођењу закона и у поступку доношења подзаконских прописа;

- 21) доставља средствима јавног информисања, надлежним државним органима и Међународној агенцији за атомску енергију информације од значаја за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- 22) остварује сарадњу са надлежним државним органима из свог делокруга;
- 23) самостално или у сарадњи са надлежним државним органима остварује сарадњу са Међународном агенцијом за атомску енергију и другим међународним телима и надлежним органима других држава у вези са спровођењем закона;
- 24) даје мишљење на захтев надлежних државних органа у вези са приступањем међународним конвенцијама и другим споразумима у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности;
- 25) обавља и друге послове утврђене законом.

Послове под бројем: 1), 2), 3), 4), 8), 9), 10), 11), 12), 14), 15), 16), 17) и 21) Агенција врши као поверене послове.

2) Финансирање

Средства за рад и развој Агенције обезбеђују се из буџета Републике Србије, прихода које Агенција оствари обављањем послова из своје надлежности, донација и других прихода и прилога који се остваре према закону.

Средства за оснивање и почетак рада Агенције обезбеђена су из буџета Републике Србије. Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину („Службени гласник РС“ 107/09), Агенцији су опредељена финансијска средства у износу од 25.000.000,00 динара, на разделу 23 - Министарство животне средине и просторног планирања, функција 560, апропријација 451 – субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама. Наведена средства су пренета на подрачун Агенције у пропорционалним месечним износима.

Обзиром да је Правилник о висини накнаде за издавање лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата усвојен на седници Владе од 16. децембра 2010. године, објављен у Службеном гласнику РС 100/2010 од 28. децембра 2010. године а ступио на снагу

06. јануара 2011. године, то није било могуће остварити сопствене приходе. Из тог разлога, укупна финансијска средства за рад Агенције у 2010. години представљају опредељена и пренета буџетска средства. Укупно извршење финансијског плана за 2010. годину износи 88,90% .

У области финансија у 2010. години извршени су редовни послови израде:

1. Финансијског плана за 2010. годину, на који је Влада дала сагласност
2. Измена и допуна Финансијског плана за 2010. годину, уз сагласност Владе.

У 2010. години Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије спровела је три јавне набавке мале вредности и то за набавку услуга испитивања радиоактивности у животној средини; набавке путничког возила и набавке рачунара и рачунарске опреме за потребе Агенције.

3) Развијање организационог и оперативног функционисања Агенције

Највећи део активности Агенције у 2010. години био је усмерен на развијање организационог и оперативног функционисања.

Након оснивања, у Агенцији је запослен привремени директор у марту 2010. године, а од 01.05.2010. године су преузета још три запослена (руководилац међународне сарадње, правник за кадровске послове и јавне набавке и возач) из Министарства за науку и технолошки развој, надлежног за послове нуклеарне сигурности и управљање радиоактивним отпадом.

Именовањем директора Агенције за заштиту од јонизујућег зрачења и нуклеарну сигурност Србије, 16.07.2010. године („Службени гласник РС“ број 48/10), започиње грађење одговарајућих стручних и административних капацитета Агенције и процес успостављања надлежности и одговорности. На дан 31.12.2010. године Агенција има укупно 12 запослених на неодређено време и једно ангажовано лице по уговору о делу.

У току 2010. године одржана је 21 редовна седница Управног одбора Агенције (у даљем тексту: УО) и то:

- 1) I конститутивна седница УО одржана је 08.02.2010. године.
 - привемени директор је поднео извештај
 - одлучено је о расписивању конкурса за избор директора Агенције
 - одлучено је да се формира пописна комисија за преузимање предмета из ресорних министарстава
- 2) II седница УО одржана је 11.02.2010. године
 - усвојен је Правилник о раду Агенције
 - усвојен је Статут Агенције
- 3) III седница УО одржана је 17.02.2010. године.
 - усвојен је Пословник о раду УО
- 4) IV седница УО одржана је 23.02.2010. године.
 - утврђен је текст Конкурса за избор директора Агенције
 - одлучено је да се покрене поступак за отварање буџетског рачуна Агенције
- 5) V седница УО одржана је 04.03.2010. године.
 - усвојен је Финансијски план Агенције за 2010. годину
 - усвојен је Правилник о унутрашњој организацији и ситематизацији радних места Агенције
- 6) VI седница УО одржана је 01.04.2010. године
 - разматрани су начини финансирања Агенције, коефицијенти запослених и висина зараде привременог директора Агенције
- 7) VII седница УО одржана је 12.04.2010. године
 - разматране су пријаве кандидата за директора Агенције
- 8) VIII седница УО одржана је 29.04.2010. године.
 - разматран је приговор на Јавни конкурс за избор директора
 - обављен је разговор са кандидатима
- 9) IX седница УО одржана је 04.05.2010. године.
 - УО је предложио листу кандидата за избор директора Агенције
- 10) X седница УО одржана је 25.05.2010. године.
 - усвојен је План јавних набавки у 2010. години
 - разматрано је унапређење сарадње са МААЕ
- 11) XI седница УО одржана је 04.06.2010. године
 - донета је одлука о исплати регреса и топлог obroка запосленима
- 12) XII седница УО одржана је 10.06.2010. године
 - предложени су кандидати за избор директора Агенције
- 13) XIII седница УО одржана је 27.07.2010. године

- донета је одлука о образовању Радне Групе за израду подзаконских аката
 - предложене су институције које би требало да укључити у рад радне Групе
- 14) XIV седница УО одржана је 01.09.2010. године
- усвојен Правилник о обрасцу и садржају пријаве свих извора јонизујућих зрачења
 - разматран је Нацрт Програма систематског испитивања радиоактивности у животној средини
- 15) XV седница УО одржана је 24.09.2010. године
- разматрана Одлука о висини накнаде за издавање лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата
- 16) XVI седница УО одржана је 08.10.2010. године
- разматрана су подзаконска акта и начини финансирања Агенције
 - донета је одлука о започињању процеса реорганизације и смањења броја прописа
- 17) XVII седница УО одржана је 29.10.2010. године
- усвојена је Измена и допуна финансијског плана Агенције за 2010. годину
- 18) XVIII седница УО одржана је 03.11.2010. године
- дискусија и примедбе везане за транспорт ислуженог нуклеарног горива из Винче у Руску Федерацију
- 19) XIX седница УО одржана је 11.11.2010. године
- усвојена Одлука о висини накнада за издавање лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата
- 20) XX седница УО одржана је 30.11.2010. године
- усвојена је Измена и допуна плана јавних набавки за 2010. годину
- 21) XXI седница УО одржана је 20.12.2010. године
- Директорка Агенције поднела је извештај о изради подзаконских аката и извештај о раду Агенције
 - Донета Одлука о именовању директорке др Мирјане Раденковић за НЛО (National Liaison Officer)

Агенција је до краја 2010. године преузела послове из своје надлежности у складу са постојећим стручним и административним капацитетима и започела са процесом успостављања услова за квалитетно и ефикасно спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности при обављању радијационих делатности и нуклеарних активности на територији Републике Србије.

4) Припрема и доношење подзаконских прописа

Припрема нацрта подзаконских прописа у складу са Законом о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност, започела је 27.07.2010, оснивањем Радне групе коју чине експерти из више научних и оперативних институција и Министарства животне средине и просторног планирања.

У октобру 2010, после консултација у МААЕ (Међународна агенција за атомску енергију) добијена је помоћ у евалуацији нацрта прописа од стране Словеначког регулаторног тела.

Након тога је рад на припреми нацрта прописа потпуно преузела Агенција која даље координира и у потпуности спроводи јавност у процесу рада на прописима, позивајући на сарадњу стручне установе и оператере чија делатност обухвата заштиту од јонизујућих зрачења, радијационе и нуклеарне делатности и активности. Од септембра 2010.године, нацрти прописа су постављени и на сајт Агенције, који се редовно ажурира.

Након јавне расправе на којој су разматрани предлози припремљених нацрта подзаконских прописа 16. децембра 2010. године у Привредној комори Србије, одржава се и низ стручних састанака у Агенцији са следећим садржајем:

- Здравствени прегледи лица професионално изложених јонизујућим зрачењима (30.12.2010.)
- Предлог нацрта Правилника о утврђивању Програма за допунско обучавање и оспособљавање професионално изложених лица и лица одговорних за спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења (30.12.2010.)
- Нацрт Правилника о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту (04./05.01.2010.)
- Дискусија о границама садржаја радионуклида у роби која се увози (04./05.01.2010.)

До краја године, за спровођење Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, број 36/09) Агенција је донела следеће подзаконске прописе:

- Правилник о утврђивању програма систематског испитивања радиоактивности у животној средини (Сл. Гласник РС бр. 100/2010 од 28.12.2010.)
- Правилник о висини накнаде за издавање лиценци, дозвола, решења, потврда о евидентирању и сертификата (Сл. Гласник РС бр. 100/2010 од 28.12.2010)

5) Послови у области заштите од зрачења

Током 2010. године преузет је већи број нерешених предмета од Министарства заштите животне средине и просторног планирања, подносиоци захтева су контактрани и предмети решавани по хитном поступку.

Током 2010. године издате су 22 лиценце, одузета 1 лиценца, издато 1 овлашћење за спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења, издато 11 дозвола за виšekратни превоз радиоактивног материјала и 219 решења за увоз/извоз радиоактивног материјала.

Агенција је од Министарства животне средине и просторног планирања преузела надлежност над системом ране најаве радијационог акцидента (централни рачунар са програмом за прикупљање и обраду података, комуникациони GSM/GPRS модем са антенном). Тиме је омогућен приказ података о јачини амбијенталног еквивалента дозе у реалном времену на интернет порталу Агенције.

Агенција је започела процес прикључења у европску мрежу за размену података о мониторингу радиоактивности (ЕУРДЕП). Да би се омогућила размена података у европској мрежи Агенција је унапредила програм за прикупљање и обраду података у складу са ЕУРДЕП стандардом.

б) Послови у области нуклеарне сигурности и управљања радиоактивним отпадом

Спроведене су активности везане за реализацију пројекта техничке сарадње са Међународном Агенцијом за атомску енергију SRB4002-90270 у вези са транспортом ислуженог горива реактора РА у Руску Федерацију: издавање неопходних дозвола, сагласности и сертификата

и обављана стална комуникација са ЈП „Нуклеарни објекти Србије“, МААЕ и другим учесницима у Пројекту.

Извршен је преглед „Коначног извештај о нуклеарној сигурности за привремено складиште радиоактивног отпада ХЗ и безбедно складиште радиоактивних извора БС“

7) Сарадња са Канцеларијом за Европске интеграције

Током октобра 2010. Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије је успоставила сарадњу са Канцеларијом за европске интеграције. Извршене су одговарајуће номинације за координацију послова европских интеграција у оквиру Подгрупе за енергетику Стручне групе за припрему и преговоре о приступању Србије Европској унији, Министарства рударства и енергетике, координатора за стручну редактуру у пословима превођења правних тековина ЕУ које организује Канцеларија за европске интеграције, Сектор за координацију превођења као и координатора и уносиоца података у НПИ бази при Канцеларији за европске интеграције у Групи за енергетику, транспорт и телекомуникације Канцеларије за европске интеграције.

Током новембра и децембра 2010. године извршена је стручна редактура девет ЕУ прописа и номиноване су нове директиве са превођење. Такође је извршена и реорганизација постојеће листе подзаконских аката у сарадњи са Канцеларијом за европске интеграције.

Током децембра 2010. године а у складу са закључком Владе о припреми одговора на Упитник Европске Комисије Агенција је Канцеларији за европске интеграције доставила одговоре на питања из Упитника из Поглавља 15 (питања 54-88) која су у надлежности Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

8) Међународна сарадња

Техничка сарадња Републике Србије са МААЕ се одвијала: директно и у сарадњи са Министарством спољних послова и другим ресорним органима.

Из средстава Фонда техничке сарадње (ФТС) МААЕ Република Србија је реализовала техничку помоћ на нивоу од 4,1 % од укупних средстава опредељених за Регион Европе.

У 2010. години Република Србија је имала 7 активних националних пројеката, и то:

- SRB3003: Сигурно управљање отпадом на локацији у Винчи – ЈП НОС;
- SRB3004: Сигурно управљање отпадом, затвореним изворима, декомисијом и активностима декомисије и ремедијације локације у Винчи – ЈП „НОС“;
- SRB4002: Сигуирно отпремање ислуженог горива истраживачког реактора РА у Винчи – ЈП „НОС“;
- SRB5002: Примена Alanine ЕРР дозиметрија у ИНН „Винча“ – ИНН „Винча“;
- SRB6004: Унапређење ортоволтажне радиотерапије – Институт за онкологију и радиологију Србије;
- SRB6005: Јачање примене позитронске емисионе томографије — Центар за нуклеарну медицину Клиничког центра Србије;
- SRB6006: Јачање 3-D конформалне терапије - Институт за онкологију Војводине.

Наши државни органи и институције/организације су у 2010. години учествовали у разним активностима у оквиру 30 регионалних пројеката, а њихов ангажман у њима варирао је у зависности од типа пројекта. Помоћ се кроз регионалне пројекте реализовала углавном у виду разних типова обуке, прибављања опреме, експертиза и учешћа на техничким састанцима и међународним скуповима.

Републику Србију је, у оквиру сарадње са МААЕ, посетило 86 страних представника. Од тог броја је 75 међународних експерата упућено ради помоћи у Србију, док је 11 страних представника узело учешће на разним стручним и научним састанцима одржаним код нас. Највећи број ових активности је био реализован у области нуклеарног инжењерства и технологије и управљања отпадом.

У 2010. години 81 наш представник је узео учешће на конференцијама, симпозијумима и другим међународним скуповима, од чега је највише било учешћа на стручним састанцима (47). Приближно половина ових активности остварена је у области нуклеарног инжењерства и технологије и нуклеарне и радијационе сигурности и безбедности.

Поред наведеног, 6 страних представника је остварило посету нашој земљи ради одржавања стручних предавања из области истраживачких реактора.

Највише корисника стипендија и научних посета из Србије је реализовано у области радиолошке медицине и здравља (18 од укупно 22).

Током 2010. по критеријумима МААЕ припремљени су и поднети концепти предлога за 7 националних пројеката наших институција/организација за период 2012/2013.

9) Успостављање услова за спровођење међународних конвенција и уговора

Именоване су особе за контакт за примену међународних конвенција и уговора, који се остварује преко МААЕ, а у сарадњи са Министарством спољних послова:

- Конвенција о физичкој заштити нуклеарног материјала
- Конвенција о раној најави нуклеарног акцидента
- Конвенција о помоћи у случају нуклеарног акцидента и радиолошкој опасности
- Уговор о неширењу нуклеарног оружја
- Издавање дозвола за увоз/извоз извора радиоактивног зрачења.

СРПНА је у 2010. години припремала и потребна мишљења, ставове и анализе у вези са применом обавеза из УН резолуција, међународних конвенција и других међународно-правних аката које су везане за њену надлежност и обављала свакодневну комуникацију и координацију по разним питањима техничке и укупне сарадње наше земље са МААЕ.

Пријем и праћење редовних посета тимова инспекцијског надзора МААЕ (Safeguards) - једна од обавеза коју према међународним ратификованим уговорима имамо са МААЕ, 2010. године је, због отпремања нашег ислуженог нуклеарног горива, подразумевало и ванредне инспекције. Све инспекције су успешно реализоване.

10) Остале активности Агенције

Запослени су активно учествовали на радним састанцима, тренинзима и скуповима везаним за унапређење рада Агенције:

- учешће на редовном, 54. заседању Генералне конференције МААЕ, 20 - 24. септембра 2010. године у оквиру делегације РСрбије
- Учесће у регионалном пројекту МААЕ, RER/2/005-Characterizing Seasonal Variations in Elemental Particulate Matter Concentrations in European Urban and Rural Areas under Different Climatic Conditions, 11.- 13. октобра 2010. год. Атина, Грчка
- учешће на тренинг-курсу у организацији МААЕ: RER/9/099 - Regional Training Course on Risk-informed Methods in the Regulatory Decision Making Process, Кијев, Украјина, 6-10 децембар 2010. Учешће на семинару СУК: Хармонизација националних прописа са тековинама европског права: Табеле усклађености, Сектор за стручно усавршавање, 18. новембра 2010. године
- учешће на састанку поводом припреме Националног извештаја High Activity Sealed Sources Assessment, МААЕ, Беч, Аустрија од 06. до 08. децембра 2010.
- учешће на Interregional Workshop on the Regulatory Authority Information System (RAIS), 12-17. 12.2010. МААЕ, Беч
- посета Државном заводу за радиолошку и нуклеарну сигурност у Републици Хрватској и НЕ Кршко у Републици Словенији, 21-23.12.2010.
- учешће НЛЮа на састанцима поводом програмирања следећег циклуса националних и регионалних пројеката у МААЕ, Беч.

У септембру 2010. године успостављен је и website Агенције: www.srbatom.gov.rs, који се редовно ажурира.

У Београду, 25.02.2011. године

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ
ОДБОРА

Проф. др Иштван Бикит